

ANALIZY
BIBLIOTEKA
JEBELSKIEGO
1895

ROLA

PISMO TYGODNIOWE,

poświęcone

sprawom społecznym, ekonomicznym i literackim,

pod redakcją

JANA JELEŃSKIEGO.

TOM XIII.

ROK 1895.

WARSZAWA.

NAKŁADEM ABONENTÓW „ROLI“.

Снос 2615 / 13

Дозволено Цензурою.
Варшава, дня 9 Января 1896 г.

Biblioteka
U. M. C. S.
w Lublinie

K.571/55/9

Spis artykułów zawartych w tomie XIII.

Sprawy społeczne.

Trzy grzechy publiczne (gawęda Wielkopostna) przez Wsteczніка. I. Obojętność religijna, № 12. — II. Propaganda erotyzmu, № 13. — III. Fałszowanie opinii, № 14.

Nareszcie (kron. bież.) № 9.

Ciekawe rzeczy: Charakterystyczna lista kandydatów na reprezentantów kupiectwa. — Kilka uwag w sprawie pewnych urzędzeń w koloniach letnich. — Żyd we fraku i w chałacie, czyli jak oświeceni lekarze staroza-konni pomagają prosiaczkom, № 16.

Towarzystwo przeciwbzebracze (kron. bież.) № 19, 22.

Sprawy wiejskie.

Współczesne potrzeby rolnictwa, przez H. Wiercieńskiego, № 11, 13.

Filozofia, studia i szkice historyczne i literackie, podróże.

Zdania cenniejszych pisarzy o żydach, №№ 1, 3, 5, 6, 7, 8, 9. Wrażenia z pielgrzymki do Ziemi Świętej, przez ks. Karola Niedziałkowskiego (część pierwsza), №№ 3 do 35 włącznie.

Adryan Lemmi, najwyższy wódz masonów, przez Dominika Margiotte, masona nawróconego, przekład z francuzkiego, №№ 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 36, 37, 38, 39, 41, 42, 43, 45, 46, 48, 49, 50, 51, 52.

W przelocie (kartki z podróży), przez Nie-sobie, №№ 32, 33, 35, 36, 38, 41.

Rozkład w życiu i literaturze, przez J., №№ 36, 37, 39, 43.

Nie tędy droga Szanowne Panie! (Studjum o emancypacji kobiet), przez ks. Karola Niedziałkowskiego, №№ 38 do 52 włącznie.

Sprawozdania literackie i artystyczne.

„Najświętsza Panna z Lourdes“, Henryka Lassera, przez ks. W. Cz., №№ 17, 18.

Salon spółki artystów. — Wystawa utworów malarzy zagranicznych. — Jej ogólny charakter i pożytki. — Nieco o samych obrazach, przez Itema, № 18.

„Nauka malarstwa“ Jakóba Heilperna, przez N., № 27.

Najnowsze Bartnictwo“ i t. d., Fr. Molickiego, przez M. Łowickiego, № 29.

Nieco z najnowszej poezji, przez E. Jerzynę, №№ 32, 33, 35, 37.

„Wierzę w Boga“, powieść Antoniego Werytusa, przez ks. Karola Niedziałkowskiego, №№ 44, 45.

„Rodzina Połanieckich“, przez Romana Korzyckiego, №№ 47, 48, 50.

Notatki bibliograficzne, przez ks. T. M., №№ 10, 19, 20, 22, 30, 40, 41 (Słownik Apologetyczny Wiary Katolickiej).

Życiorysy i wspomnienia pośmiertne.

Ś. p. Henryk Rodakowski, № 1. — Ś. p. Franciszek Kołaczewski, № 4. — Ś. p. ks. Piotr Kubarski, № 7. — Ś. p. O. Prokop, № 10 (Na posterunku). — Ś. p. Edward Stummer,

№ 14. — Ś. p. Ludwik hr. Krasiński №№ 17, 18. — (Na posterunku). — Ś. p. Bogumił Foland, № 17. — Ś. p. ks. R. Biernacki, № 18. — Ś. p. Oktawiusz de Bourmeister-Radoszkowski №№ 20, 21 (Na posterunku). — Ś. p. ks. K. Byszewski, № 22. — Ś. p. ks. Biskup Antoni Awdziejewicz, №№ 24, 25. — Ś. p. B. hr. Dienheim-Chotomski, № 26. — Ś. p. M. A. Kowalska. — Ś. p. Kl. Paprocki. — Ś. p. Dr. J. Stummer, № 28. — Ś. p. Dr. Antoni Tymiński, № 29. — Ś. p. ks. Fr. Sławęcki, № 31. — Ś. p. Fr. Korwin-Szymanowska, № 31. — Ś. p. ks. L. Gajewski, № 33. — Ś. p. T. Stahl, № 37. — Ś. p. ks. Arcybiskup Feliński (Kron. bież.) № 39. — Ś. p. Ludwik Pasteur №№ 40, 41 (Na Posterunku). — Ś. p. ks. F. Gołaszewski, № 43. — Ś. p. Antoni Mrajski, № 45. — Ś. p. St. Budziński, № 49.

Nauki przyrodnicze, odkrycia i wynalazki.

Z ponurej statystyki zwyrodnienia. — Alkoholizm i jego skutki. — Zwyrodnienie fizyczne młodzieży europejskiej. — Elektrokucya. — Zęby i hygena. — Kto czystszy? — Spór o wynalazek zapalek chemicznych. — Torpedowiec podwodny. — Ze statystyki kolei północno-amerykańskich. — Bezpieczeństwo życia przy przejazdach kolejami, przez Kadeesa, №№ 9, 10.

Sztuczna fabrykacja bawełny. — Argon, nowy pierwiastek powietrza. — Farbowanie chryzantemów. — Co przeciećnie spożywa dorosły mieszkaniec dużego miasta? przez Kadeesa, № 19.

Historja kartofla. — Produkcya złota. — Nowy tunel. — Psy w Islandyi, przez Kadeesa, № 20.

Pozorna śmierć fakirów indyjskich. — Długowieczność. — Hotel na pełnem morzu. — Najwyższy posąg na świecie. — Konkurs na kierowanie balonami. Teorya zórz północnych. — Tramwaye elektryczne. — Udoskonalenie bruku drewnianego. — Automatyczne kierowanie okrętami, przez Kadeesa, № 30.

Kongresy i wyprawy naukowe. — Wyprawy do Ziemi Ognistej, w okolice bieguna północnego i do Grenlandyi. — Połączenie morza Bałtyckiego z Czarnem. — Kopalna żyła koksu w Tokoma. — Zamiast rowerów łyżwy na kółkach. — Zabezpieczenie od pioruna. — Drogie jajko ptasie. — Najnowsze wynalazki. — Kinetoskop. — Cynematograf i zdumiewające złudzenie życia, przez Kadeesa, № 46.

Rolnictwo, przemysł, rzemiosła i handel.

Sklepy chrześcijańskie (Kron. bież.), №№ 1, 2, 3, 6, 7, 9, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 27, 28, 30, 31, 34, 38, 39, 40, 42, 50, 52.

Posiedzenia Rady rolniczej w Petersburgu, przez H. Wiercieńskiego, № 17.

Ze spraw rzemieślniczych, № 23.

Notatki z wystawy wyrobów metalowych, przez J. J. (Kronika bież.), №№ 24, 25, 26, 27, 29.

Z wystawy ogrodniczej, przez J. J. (Kron. bież.), №№ 36, 37, 38.

Wystawa „wiosenna“. — Nieszczególny jej horoskop. — Wiosna w naturze i na płótnie. — Z Salonu spółki artystycznej. — Z Salonu Tow. Zachęty Sztuk Pięknych. — Z Salonu Krywulta, przez Itema, № 20.

Judaica.

- Antysemityzm we Francji, przez A. B., № 9.
Żyd o asymilacji, przez B., № 29.
Odwiedziny u d-ra Luegera, przez Mściśława, № 47.

Belletrystyka.

- Szukaj żyda, obrazek z rzeczywistości, przez Nie-sobie, №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.
Hrabina (dokończenie), powieść, przez Wincentego hr. Łosia, №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8.
Tajemnica bankiera, powieść Ramestana, №№ 1 do 21 włącznie.
Cud w powieści, przez Ad. Dobrowolskiego, № 2.
Na oślepie, powieść współczesna w trzech częściach, przez Antoniego Werytusa. Część I-sza, №№ 22 do 52 włącznie.
Targ o dzieci (Drobiazg sceniczny w jednej odsłonie) przez Milada, № 42.
Obrazki z natury:
I. Wylazło sztydło z worka, szkicował Stanisław Mazur, № 48.
II. Burek, szkicował Stanisław Mazur, № 51.

Poezye.

- ?, przez E. Jerzykę, № 1.
O gwiazdce, przez Fr. Copée, wolny przekład, tłum. pk., № 2.
Obrazki gieidowe, przez Nie-Judofila: I. № 8.—II. № 14.—III. № 30.
Błogosławieni cisi, przez St. Lecha, № 12.
U Grobu Pana, przez St. Lecha, № 15.
Szczypta satyry. List p. Wł. Krzywoszewskiego do ogółu i sfer niektórych, oraz prasy, przez ?... № 36.
Z Argentyny (list „specyjalnego korespondenta“), przez Nie-Judofila, № 41.
Wielki—Wierzący, przez Woj—skiego, № 45.

Polemika.

- O Sarbiewskiego, przez ks. A. S., № 11.
Wy i my, przez Wsteczніка, №№ 23, 24, 26.
Służę „Roli“ objaśnieniem żądanem, przez Telesfora Szpadkowskiego, № 31.
Cui bono?, przez ks. St. Wesołowskiego (Kron. bież.) № 33.
Odpowiedź na recenzję „Słownika Apologetycznego Wiary Katolickiej“, przez ks. Wł. Szcześniaka, № 43.
O moralność, przez T. R. (Kron. bież.) № 47.
Z Jasnej Góry, odpowiedź „Warszawskiemu Dniownikowi“ przez ks. Euzebiusza Rejmana, Przeora OO. Paulinów na Jasnej Górze, № 49.
Z rozmyślań dziennikarza o „godności prasy“ (Na poster.) przez Kamiennego, №№ 51, 52.

Korespondencye.

- Z Częstochowy, przez X. X., № 3.
Z Bódzanowa, przez X., № 6.
Z Włocławka, przez Iksińskiego, № 19.
Z Jędrzejowa, przez Nowego Mieszkańca, № 28.
Z Rzymu, przez P., № 32.
Z okolicy Słubic (pow. Gostyński), przez I. K. № 41.
Z okolicy Szadka (gub. Kaliska), przez X. X. № 52.
Listy wiedeńskie, przez Mściśława:
Żydzi ruszają się.—Antysemityzm, asymilacja i żydowstwo narodowe. — Poseł Bloch żydowskim narodowcem.—Wpływ żydowski w kole galicyjskiem. — Prof. Scheicher, №№ 10, 11.
Arogancja żydowska w Kole galicyjskiem. — Bloch i Byk. Doniosłość zwycięstwa antysemickiego przy wyborach do wiedeńskiej rady gminnej. — Misya kardynała Schönborna do Rzymu, № 16.
Potrójne przesilenie. — Sprawa Kalnoky-Banffy-monsignor Agliardi.—Krętaćwa żydowskie.—Niemiecko-liberalna lewica.— Jeszcze o wpływie żydów w kole galicyjskiem.—Tumaniona prasa galicyjska.—Co o nas piszą Niemieccy chrześciance, № 21.
Ważące się losy żydowstwa. — Szachrajstwo z reformą wyborczą.—Wolność wyzysku.—W obozie Luegera cała Austria.—Koalicja „antysemicka“.—Żydowski milion na przekupstwa. — Nieszczęśliwa Galicya. — Sprawa Żywiecka, №25.
Skandal nad skandale.—Lezer i pewien poseł galicyjski.—Posłowie przeciwko machinacyom żydów korespondujących ztąd do dzienników polskich.—Ich fałszowanie

opinii publicznej. — Sielanka w parlamencie, czyli oplwanie Ozyasza, potrójnego korespondenta pism polskich, № 28.

Rzeczy nie do uwierzenia w prasie żydowskiej. — Słynna trójka korespondentów polskich wyznania mojżeszowego. — Poczciwi posłowie wzięci przez nią „na kawał“. — Josel Zipser, współpracownik gazety antysemickiej. — Stosunek Josela i Lejby Zipserów do Blocha.—Zle z Blochem, № 34.

Zwycięstwo chrześcian przy wyborach do rady gminnej. — Wzrastanie stronnictwa antysemickiego stopniowe. — Jego wodzowie.—Izrael w popłochu, № 40.

Zuchwałość żydów rośnie.—Prasowa gwardya hr. Badeniego.—Piękna zachowawczość i chrześcianizm.—Hasła wiedeńskie: „nie kupujcie u żydów“, „nie czytajcie żydowskich dzienników“, „nie ogłaszajcie u hebrajczyków“.—Przeciwi prasie liberalnej.—Ruch kobiecy.—Wojna kobiet przeciwko żydom, № 52.

Listy z Galicyi, przez D-ra F. K., № 30.

Listy z nad Sekwany, przez R., I. № 44.

Chleb dla swoich.

(W rubryce tej podawane są stale, nadsyłane nam z różnych stron informacje, polegające na wskazywaniu miejscowości gdzieby do konkurencji z żywołami: żydowskim i niemieckim mógł stanąć nie tylko kupiec, ale rzemieślnik i przemysłowiec polski—i gdzieby mógł być pewnym zarówno chleba jak i poparcia przez swoich.)

Dla ziemian przedsiębiorczych, przez R...z, № 1.

Z Płocka, przez N. N., № 1.

Z Łowicza, przez X. X. № 4.

Z Żarek, przez Ziomek z nad Warty, № 4.

Z Krzepic, przez „s—um“, № 7.

Z Siedlec, przez X. X., №№ 7, 15.

Z Warszawy, №№ 15, 22.

Z Dubienki № 15.

Z Rogowa, № 15.

Z Myszynca, № 15.

Z Nowo-Aleksandryi, przez M. K., № 15.

Z Zakroczymia, przez S. K., № 15.

Z Wysokiego-Mazowieckiego, przez A. M., № 22.

Z Nura, przez W. K., № 22.

Ze Słupcy, przez W. G., № 27.

Z Tyszowiec, przez J., № 27.

Z Godlewa (gub. Suwalska), przez S., № 28.

Z Rajrodu, przez F. M., № 28.

Kantory bankierskie chrześciańskie, przez X., № 43.

Z Tykocina, przez I. B. № 43.

Z Włocławka, przez Prenumeratora, № 43.

Z Włoszczowy (gub. Kiel.), przez XX., № 43.

Rozmaitości.

Co to jest?, № 1.—Kłopot z naturą, przez K-y, № 2.—Z filozofii muzyka, przez K-y, № 3.—Rozmaitość przez K-y, № 5.—Także racya-fizyka, № 6.—Ze „Świątecznego“ № 7.—Z „osłej łaki“, №№ 9, 12, 16, 45. — Co go „wzięło“, przez Wukara, № 10.—Dla pp. wydawców—rad zdrowych kilka, przez W., № 11. — Zawsze... długi.—Ich logika, przez W., № 13.—Kolo i os, przez Woj... Głod... № 17.—Koł—chlebo-dawca, przez pk., № 18.—Zolistka, przez k., № 19.—Działaczka, przez pk.—Satyry szczypta, przez pk. № 20.—Moda w goliznie, przez pk.—Myśli, przez pk. № 21.—W końcu wieku, przez k. № 22. — Ludzie czynu, przez pk., № 24. — Dobrzy ludzie, przez St. Ż., № 25. — Nasi dzielni, przez St. Ż., № 26. — Po co?, przez pk., № 27. — Każdy ma swój system, przez pk., № 28. — Bankiet, przez pk., № 29. — Na Olimpie, № 31. — Dziwny naród, przez pk. № 32. — Bańki mydlane (Niedopowiedziane w „Kuryerze Warszawskim“), №№ 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43. — Nieskończony, przez pk., № 40. — Honorowy, przez pk. № 42. — Z przekonania (sylwetka jakich dzisiaj wiele), przez pk., № 44.—Powrót pana Hertza, przez Nie-Judofila, № 46. — List otwarty pani Eusapii Palladino do warszawskich „uczonych“, № 47. — Premia redakcyjne, № 52.

Oprócz tego, w każdym N-rze mieszczą się:

Na posterunku — feljton tygodniowy.

Z całego świata — kronika faktów i ważniejszych wypadków zaszłych w krajach obcych.

Kronika bieżąca krajowa i zagraniczna.

Sprawozdanie handlowe.

Odpowiedzi Redakcyi.

Ogłoszenia.